

MUHARREM BALCI İLE TANIŞMAMIZ VE VEFA GECESİ

Akif DEMİR

8 Şubat 2022

Muharrem Balcı'yı tanıma serüvenimiz İstanbul Sözleşmesi hakkındaki bir dersine katılmamız ile başlamıştı. Daha sonra kendisinden isteğimiz üzerine bir platform vesilesi ile Hoca'mızın sağlık ve hukuk dersleri yapması ile devam etti. Buraya kadar gayet normal bir şekilde devam ediyordu. Herkes öğrenciler ile Zoom üzerinden dersler yapabiliyordu ancak tuhaf olan bir şey vardı: Muharrem Balcı biz öğrencileri olarak ne zaman mesaj atsak çok çabuk dönüş yapıyor, arayarak veya mesajı yanıtlayarak kafamızdaki soru ile ilgili uzun uzun konuşuyor, bize pek çok kaynak tavsiye ediyor, bu da yetmezmiş gibi o alanı çalışan tanınmış hocalar ile irtibatımıza kadar sağlıyordu. Aslında bizim için oldukça ilginç gelen bu olayın Balcı için gayet sıradan bir iş olduğunu, onun bütün öğrencilerine ayrı ayrı bu ihtimamı gösterdiğini sonradan öğrenecektik.

Daha sonra bir konuşmamızda yine derslere katılan sınıftan doktor bir arkadaşım ile izdivaç haberimizi öğrendiği zaman, düğününüze geleceğim hatta Atasoy Abi'yi (Müftüoğlu) de alıp şahidiniz olacağım demişti. Bu olay bizi oldukça şaşırtmış bir o kadar da heyecanlandırmıştı. Hoca aynı zamanda şunu eklemişti bize: "Ben bu pandemi sürecine kadar bütün öğrencilerimin düğün ve cenazelerine katıldım". Bu söz hatırimızdan asla çıkmayacak ve bize örneklik teşkil edecek şekilde hafızamızda yer edecekti. Ayrıca Hoca'nın gelmesini her ne kadar istesek de pandemi koşullarından dolayı kendisini yormak hatta Allah muhafaza bizim ile ilgili bir ortamdan malum hastalığı kapmasını asla istemezdik.

Daha sonra diğer fakülteler eğitime ara vermişken tıp fakültesindeki tahsilin yüz yüze, usta-çırak ilişkisi şeklinde gerçekleşmesi hasebiyle okulumuz başlamış, yoğun bir döneme girmiştik. Bu yoğun dönem arasında, öğrenciliğin en yoğun zamanında nikâhımızı gerçekleştirdik. Hoca düğünümüze gelememişti. Daha sonra kendisinden öğrendiğimize göre beraber geleceği kişiyi dahi ayarlamış ancak o kişinin başka bir işi çıkmıştı. Düğün tarihimiz pandemi kısıtlamalarından dolayı son hafta 1 gün erkene çekilince biz Hoca'ya işin riskinden ve kendisini yormamak için haber etmemiştik ancak sonradan öğrendik ki eğer haber etseydik nikâhı 1 gün erkene çektiğimiz için Hoca da iştirak edebilecekti. Nikâhı kıydığımız cumartesi gününün ardından pazartesi günü yeni stajımız başlamıştı. Daha sonra intern doktor denilen ve bayram

tatilleri dahil hiçbir tatilimizin olmayacağı yoğun süreç başlayacaktı. İnternlik süreci başlamadan önce yalnızca üç günlük bir aramız vardı o da bütünleme sınavlarına ayrılmıştı. Biz sınavları başarıyla verdiğimiz için insanların balayı olarak adlandırdığı süreçte; İstanbul'a gitmeliyiz, o güzel şehri ziyaret etmeliyiz diye düşündük. Ancak vaktimiz oldukça sınırlıydı. Muharrem Hoca'yı aradık ve kendisini de ziyaret etmek istediğimizi söyledik. Kendisi bize olumlu dönüş yaptı ve bürosuna kahvaltıya gelmemizi söyledi.

İstanbul'u çok iyi bilmeyen bizim için bile Aksaray metrosundan inince büroyu bulmak çok da zor olmamıştı. Harita uygulamasının da vesilesiyle Hoca'nın bürosunun olduğu binaya gelince şaşkınlığımız ve heyecanımız doruk noktasına ulaşmıştı. Hoca ile ne konuşacağımızı dahi bilmiyorduk. Hocanın bize soğuk davranıp davranmayacağını bilmiyorduk. Daha önce bu şekilde tanınmış birkaç insanı ziyaret etmiştik ancak kendileriyle hasbelkader birkaç kelime konuşup bir bardak çayımızı içip kibarca yolumuza devam etmiştik. Yine bu şekilde olabileceğini düşünerek hayal kırıklığına uğramamayı umuyorduk. Binanın önüne gelmiştik. Hukuk Vakfı, Mazlum-Der, Hoca'nın bürosu hepsi aynı yerdeydi ve heyecanımız daha da artmıştı. Kapıyı ittirince açıldı. Merdivenleri çıkmaya başladıkça heyecanımız korkuya dönüyor ve eşim yer yer bana "Geri mi dönsek acaba?" diye soruyordu. Hoca'nın bürosunun olduğu kata geldik ve kapıyı çaldık. Sonradan öğrendik ki kapının yanında zaten açmaya yarayan bir zil varmış.

Hoca bizi gayet hoş bir şekilde karşıladı. Zoom üzerinden yapılan derslerde Hoca'nın mizacı biraz sert görülüyordu. İnsanların simaları piksel piksel filtreler ile bize ekranların ardından ulaştığı zaman gözlerindeki ışığı, ruhlarındaki inancı hissedemiyorsunuz. Hoca'yı gördüğümüz anda kafamızdaki soru işaretleri, çekincelerimiz bir anda azalır-

mişti. Hoca konuştuğunda gözündeki parıltı, sert mizacının arkasındaki duygusal ruhu rûberû görüşürken fark ediyorduk. Hoca ile konuşurken bir de Hoca'nın eski öğrencilerinden Nurdan Abla vardı. Kendisi ile tanışmış ve samimiyetinden de ziyadesiyle etkilenmiştik.

Büroyu kısaca anlatmak gerekirse, aklınıza gelebilecek ve koleksiyonluk gözüyle bakabileceğiniz pek çok kitap vardı burada. Fuat Sezgin'in İslam'da Bilim ve Teknik, İslam Düşünce Atlası ilk bakışta ortalık yerde göze çarpıyordu. Odanın dört bir yanındaki çiçekler de yine oldukça güzel bir hava katıyordu. Daha sonra Hoca'nın biyografisinin anlatıldığı eser ile daha iyi tanıdığımız şehit avukat Aydın Durmuş'un karakalem portresi de ilk bakışta göze çarpanlar arasındaydı. Aliya ve Muhammed Ali'nin kucaklaştığı bir resim de rafta duranlar arasındaydı. Bu şekilde bir süre daha sohbetten sonra kahvaltı için binanın en üst katına çıktık. Peynir, zeytin, domates, karpuz, simit ve daha birkaç şeyden müteşekkil güzel bir kahvaltı yaptık.

Gerçi kahvaltı güzeldi ancak biz yine çekindiğimiz için pek fazla yiyememiştik. Büroya tekrar inerken Mazlum-Der'i görmüş olduk. Kurulduğundan bu yana mazlum ve mağdurun yanında olan bu kuruluşu yalnızca uzaktan bilen biz için güzel bir deneyim oldu. Büroya tekrar geldiğimizde gözümüze yeni bir şey çarpmıştı. Yeşil renkli bir ordu beresi... Camdan bir dolapta, baktığımız zaman tanıdık bir simayı andıran bir bere. Hoca'ya sorduğumuzda

“Hangi lider böyle bir bere takıyor dedi?” O tanıdık simanın Aliya olduğunu şimdi anlamış, yalnızca kitaplarını okuduğumuz, belgesellerini izlediğimiz Bilge Kral ile ilk kez o kadar somut bir temas kurmuştuk. Aliya, liderliğinin yanısıra fikri gücüyle de Müslümanların Medeniyet Tasavvuruna yaptığı katkı ile onu gerçekten anlayan Muharrem Hoca için çok önemli bir şahsiyetti ve Hoca, Bilge Kral'ı odasının en güzel yerlerinden birinde yaşatmaya ve anlatmaya devam ediyordu.

Öğle vakti gelip çatmıştı. Odaya oldukça güzel kokular geliyordu. Kendisiyle daha sonra tanışacağımız ve bizi aradan aylar geçse de ismimiz ile hatırlayacak olan büronun ve genç hukukçuların Hava ablası, mükemmel bir aşçı ve harika bir insan olan Hava Hanım ile tanışacaktık. Henüz aç olmamamıza rağmen onun nefis yemeklerinden yerken bunun son olmayacağını da bilmiyorduk. Hoca ile daha önce telefonla konuştuğumuzdan kendisinin 23 yıl boyunca kesintisiz her hafta Genç Hukukçular Salı Okumaları adı altında ders yaptığını biliyorduk. Ancak dersten önce bütün öğrencilerin Hava Abla'nın nefis yemekleri ile karnını doyurduğunu şimdi öğrenmiştik. Hoca yemek yedirmenin ayrı bir önemi olduğunu biliyordu, aç karnına ders

olmayacağını söylüyordu ve biz de Hoca ile yediğimiz o yemeği bir ömür unutmayacağımızı ve ileride hayatımızdaki insanlara da yemekler yedireceğimizi şimdiden biliyorduk. Yıllarca ülkenin dört bir köşesine yaptıkları geziler, faaliyetler, piknikler bu ders halkasındakilerin kardeşliğini pekiştirmiş, Hoca'nın deyimiyle görünmez bir şefaath zinciri ile bağlamıştı. İtiraf etmek gerekirse epey bir kıskanmıştık.

Yemek yerken sanki bütün sınırlar ve yapmacıklıklar kayboluyor ve yemekte edilen muhabbete sanki bir de yemeğin lezzeti ekleniyordu. O zaman beraber yemek yerken aramıza katılan Veli Abi de vardı. Bir ara telefon görüşmesinde bir salon tutmak ile ilgili konuşmuş ve Hoca ile istişare etmişti. Bunun daha sonra bizim de katılmamızın nasip olduğu Vefa gecesi olduğunu biz o zaman bilmiyorduk. Vefa, Hoca için bir semt adından çok daha fazlasıydı. Hayatındaki herkese vefasını sonuna kadar gösteren Hoca, yıllarca beraber koştuğu arkadaşlarından şehadete erenleri, vefat edenleri sürekli diri tutmaya ve başkalarına da her fırsatta anlatmaya gayret ediyordu. Herkese vefa gösteren bir çınar, onu bizden de esirgemeyecekti.

Yemekten sonra büro oldukça kalabalıklaşmaya başladı. Çocuğunu Muharrem “Dede”sine getiren bir hukukçu mu dersiniz, Hocasını ziyarete gelen onlarca öğrenci mi dersiniz... Daha sonra anladık ki orası sanki bir hukuk bürosu değil de aslında bir Hukukçular Tekkesiydi. Hukuk camiasını o zamana kadar bilmeyen ben o soruyu ilk kez orada sormuştum: “Hocam bu ülkede bu kadar Müslüman hukukçu var mıydı?” Gitme vaktimizin yaklaştığı bir ara Hoca bizi tekrar mahcup ederek çekmecesinde bizim için önceden ayarladığı düğün hediyemizi takdim etti. Şimdiye kadar hocalarından bunun zerresi kadar değer görmeyen bizim için yine oldukça şaşırtıcı bir an oldu bu.

Daha sonra Hoca, öğrencilerine yaptırdığı bir geziden bahsetti. İstanbul'un Avrupa yakasının en kuzey noktasında Rumeli Feneri isimli bir fener vardı. Hoca doğup büyüdüğü Sarıyer'in meşhur böreğinden alır ve öğrencilerini o en kuzeydeki noktaya, Marmara ile Karadeniz'in kesişimine götürüp nefis bir manzarada çay eşliğinde yerlermiş. Sizinle de bir ara bu turu yapalım demişti Hoca. Ancak taşrada okuyan bizler için bir daha ne zaman İstanbul'a geleceğimizi muammaydı. Eşim şahsına münhasır açık sözlülüğü ile lafa girmiş, “Peki, yarın müsait misiniz hocam?” diye sormuştu. İtiraf etmeliyim ki oldukça utanmıştım ama o bunu söylemese kim bilir ne zaman böyle güzel bir tur bize nasip olurdu. “En erken kaçta gelebilirsiniz?” diye sordu Hoca. İlk Marmaray ile geliriz demiştik ve yarın buluşmak üzere vedalaşarak ayrıldık.

Ertesi günün sabahı erkenden Marmaray ile Yenikapı'ya oradan da metro ile Aksaray'a ulaştık. Hoca bizi Nurdan Abla ile birlikte bürosunda bekliyordu. Hoca'nın aracına bindik ve yolculuğumuza başladık.

Beni diğer şaşırtan şey de Hoca'nın şoförlüğü olmuştu. Oldukça seri ve usta bir şekilde kullanıyordu arabasını. “Önce size dağ havası alırdığım oradan da sahile ineceğiz.” demişti. Belgrad ormanlarının arasında virajlı yollarda midemiz bulanarak gitmiş ve sonunda Hoca'nın memleketi olan Sarıyer'e inmiştik. Orada

Meşhur Sarıyer Börekçisinden alacağımızı almış ve tekrar yola koyulmuştuk. İstanbul'a birkaç sefer gelmiş ancak en fazla Üsküdar'ı ve Tarihi Yarımada'yı gezmiş olan bizler için bu yolculuk bilinmeze yapılan bir seyahat gibiydi. Harita uygulamasından baktığımda gördüğüm o en Kuzey uca ulaşmıştık. Arabayı park edip toprak bir yoldan yürüdük ve ismi Rumeli Feneri Topçu Kalesi olarak geçen o eski yapının yanına geldik. Kayalardan da zorlu bir şekilde indik ve deniz kenarına oturduk. Normalde başka birisiyle piknik planı yapsak iş bölümü yapardık. Sen içecekleri getir, sen bardakları, sen şekeri, sen örtüyü vs... Ancak Hoca hazırlıklı gelmişti, termosta çayını demlemiş, bardakları ve sofraya bezini dahi getirmişti. Bu dışarıdan basit gibi görünen durum dahi bizim için o kadar büyük bir etki ve ders bırakmıştı ki... Hoca'nın sadece sohbeti değil, bütün bir hayatı ve davranışları da insanlar için dersti. Ayrıca zorlu kayalıklardan inerken Hoca'nın ayağının altında bir yara olduğunu ve acı çektiğini bilmiyorduk bile. Kendisi ne yorgunluğunu ne acısını ne de stresini insanlara yansıtmamakta ustalaşmış, ileride olmak istediğimiz bir şahsiyet olarak karşımızda dimdik durmuştu.

Nefis manzaraya karşı böreğimizi yemiş, çayımızı içmiş, muhabbetimizi yapmıştık. Dönüş yoluna koyulup büroya döndüğümüzde yaşımızın genç olmasına rağmen o 3-4 saatlik yol bizi oldukça yormuştu ancak Hoca yine yaşına rağmen hiç yorulmamış gibi karşımızda aynı enerjiyle duruyordu. Daha sonra Nurdan Abla'dan öğrendiğimize göre Hoca bizim hakkımızda şöyle demişti: “Madem çocuklar balayına buraya gelmiş, biz de gezdirelim.” Büroya geçip biraz da orada oturduktan sonra dönüş vaktimiz gelmişti.

Taşraya dönecektik ve kim bilir bir daha ne zaman buraya gelecektik. Hoca bizi merdivenlere kadar uğurladığında biz, kendimizi ağlamamak için zor tutuyor, Hoca'nın gözlerindeki nemli parlaklığı da görüyor ve hissediyorduk. Yalnızca 2 gün gördüğümüz bir insandan ayrılmak bizi ilk kez bu kadar etkilemişti. Ancak bu görüşme son olmayacak ve tekrar buluşacaktık.

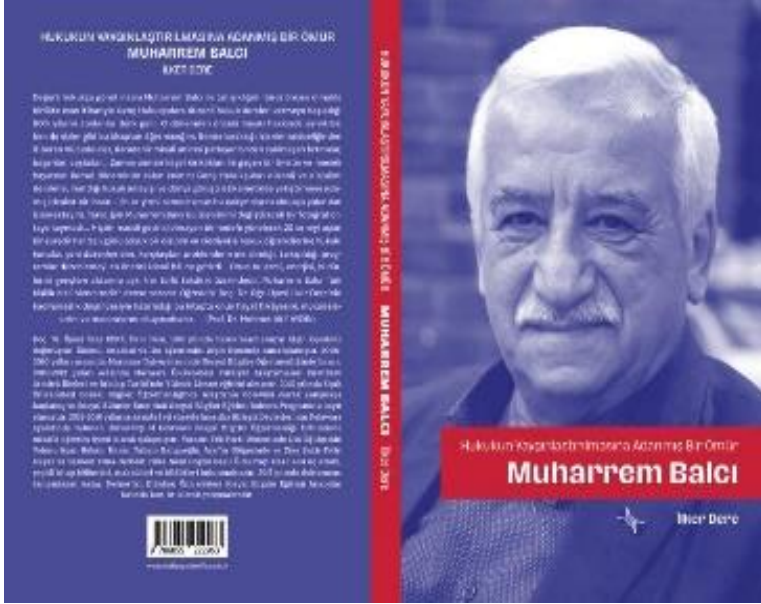

Aradan aylar geçmişti. Muharrem Balcı'ya Vefa Gecesi isimli bir gece organize etmişti öğrencileri. Vefa'nın sadece vefat edenlere değil, daha insan yaşarken gösterilmesi gerektiğini düşünenlerdendi Hoca ve öğrencileri de ondan böyle öğrenmişti. Bizse taşradaki tıp fakültesi hastanemizde üç günde bir otuz altı saate varan nöbetler tutuyorduk. Bu geceyi öğrendiğimiz zaman gitmemiz gerektiğini biliyorduk. Ancak

bizim için hem maddi hem de manevi olarak oldukça zor olacaktı. Cumartesi günü İstanbul yoluna düşüp, Pazar günü Vefa Gecesi'ne katılıp gecenin akabinde otobüse binip pazartesi de mesaiye başlayacaktık. Ancak biz Hoca ile iki günlük görüşmemizde ondan sadece vefa görmüş, her türlü zorluğa karşı dimdik durabilmeyi bizzat gözlemlemiştik. 9-10 saatlik bir otobüs yolculuğu da bizi bu konuda yıldırmamalıydı. Kısaca hayatını vefa üzerine kurmuş ve henüz yeni tanıştığı bizleri dahi vefasından eksik etmemiş birine biz de vefamızı göstermeli ve İstanbul'a, Vefa Gecesi'ne gitmeliydik.

Hoca'ya geleceğimizi haber ettik ve planladığımız gibi yola koyulduk. Gecenin yapılacağı gün henüz birkaç saat varken İstanbul'a, Hoca'nın bürosuna gelmiştik. Büro oldukça kalabalıktı. Gözümüze aşına gelen isimler vardı. Herkes o geceye gelmişti. İçeride Hoca'nın arkadaşlarından yazar Süleyman Arslantaş ve birkaç arkadaşı da vardı. Bürodan, Çatladıkapı Sosyal Tesislerine nasıl gideceğimizi düşünüyorduk ama birileri bizi arabasına alır diye ümit ediyorduk. Ancak Hoca yine yapacağını yapmıştı. Biz gelmeden önce kiminle gideceğimizi dahi ayarlamış, Süleyman Bey'e bizi de araçlarına almasını söylemişti. Hava Abla'nın nefis yemeği ile yine karnımızı doyurduktan sonra Süleyman Beylerin arabası ile Sosyal Tesis'e doğru yola koyulduk. Yoldayken Süleyman Bey bizimle konuşup muhabbet etti. Hoca biz gelmeden önce Süleyman Bey'e gıyabımızda bizi övmüştü. Söylediği şeyleri taşımadığımızı düşünmenin verdiği mahcubiyetle oturduk ancak içten içe de oldukça sevinmiştik. Gecenin başlamasına bir saat kadar vardı. Süleyman Bey ve arkadaşları sahilde biraz yürüyelim demişti. Biz de fırsattan istifade onlar ile beraber yürüdük ve iç, dış politika, İslamcılık vb. sohbetlerinden bir şeyler kaptırmaya çalıştık. Hoca'nın gıyabında "Biz neden buraya geldik?" sorusuna cevap verdiler ve

Hoca'nın delikanlı bir insan olduğunu, çizgisinden sapmadığını söylediler. Hatta bu sebeple eş şu an hastanede olduğu halde geldiğini söyledi oradakilerden biri. Hoca'ya olan hayranlığımızın sadece çocuksu bir his ve abartılı bir takdis olmadığını görmek bizi sevindirdi.

Gece başlamıştı. İsmi bilmediğimiz ancak gözümüze yabancı gelmeyen pek çok insan, bolca hukukçu, hâkim, savcı vs. oradaydı. Yemekler, kısa filmler, Hoca ile ilgili anılar, konuşan öğrencileri derken müthiş bir gece olmuştu. Ayrıca İlker Dere'nin müellifi olduğu Hoca'nın biyografisi kitabı da tanıtılmıştı. Hoca normalde hiçbir kitabını imzalamazdı ancak bu kitabı kendisi yazmadığı için Hukuk Vakfı'na bağışta bulunanlara imzalayıp gönderiyordu.

Bu gecedan önce ben kitabı temin edip bitirmiştim bile. Hoca'nın yaşadığı çevre, çocukluğu, büyüdüğü kişiler, hayatını etkileyen kurumlar derken bütün yaşamını oldukça güzel bir şekilde aktarmıştı kitaba İlker Dere. Hoca'nın kitabı sadece bir biyografi değil sanki yakın tarihi anlatan bir ders kitabıydı. Mücadele Birliği yıllarından, Yeşilay başkanlığı dönemine kadar pek çok şey vardı kitapta. Hoca Afyonkarahisar'da okuyan bizim yeni öğrendiğimiz Yeşilay Ahmet lakaplı bir Yeşilay gönüllüsü ile dahi görüşmüş, bir Afyon ziyaretinde kendisiyle tanışmıştı. Hoca'nın Ahmet Davutoğlu'nun yaşadığı düşme öyküsü ile ilgili olan anısı yine hayret ettirmiş, Ercüment Özkan ile olan muhabbeti de beni çok etkilemişti. Fahrettin Altun dâhil günümüz siyasetindeki pek çok isimle de yolu kesişen Hoca'nın hayatına ışık tutan biyografiyi bir solukta okuduğumu itiraf etmek isterim. Yine imkânsızlık dönemlerinde Hoca'nın soğuktan titremekten dişlerinin zarar görmesi beni çok etkileyen bir anekdottu. Çatışma tehlikesinden dolayı tutulan yurt nöbetlerine kadar pek çok şey vardı kitapta. Baro seçimleri kısımlarını okurken heyecanlandırıran, yer yer üzen, yer yer dersler çıkarttıran bölümler vardı yine kitapta. Sanki bütün hayatı boyunca tanıyormuşum gibi bir izlenime kapılmıştım Hoca'yı kitap bittiğinde. Afyonkarahisar Hukuk Fakültesi Eski Dekanı olan bir hocamızla konuşurken onun eskiden yurttan görevinin Muharrem

Hoca'yı nöbetteyken sabah namazına kaldırmak olduğunu hatırlattığım zaman tebessümü gözümün önünden gitmeyecek. O Dekan Hoca "İslam sadece bilmek değil, yapabilmektir." dediği zaman kendisinin Muharrem Hoca ile yolunun kesiştiğini bir kez daha anladım.

Tam bir amel insanıydı Muharrem Hoca. Görevi buydu, insanları tanıştıyıyor, yakınlaştıyıyor, gençleri evlendiriyor, şefaathalkaları kuruyordu. "Şefaath bu dünyadadır." diyordu. Dualarında da eksik etmiyordu insanları, insan biriktiriyordu. Kimi zaman vefasızlıkla karşılaşırsa da verdiği emeğin çoğu boşa gitse de, kendisi asla küsmüyor, tavrından duruşundan ödün vermiyordu.

Akşam namazı için ara verildiği zaman dinin ne güzel bir şey olduğunu tekrar anladım. Gündelik hayatta yanına yaklaşmaya çekineceğin rütbeli, meşhur, makam sahibi kişilerle omuz omuza namaz kılabilirdin. Herkesten daha genç ve toy birisi imamlığa geçebiliyor ve arkadaki makam sahibi cemaate namaz kıldırabiliyordu. Hocayla ilk karşılaştığımda sorduğum "Bu ülkede bu kadar çok Müslüman hukukçu var mıydı?" sorusunu tekrardan cevaplamış oldum.

Daha sonra son sözü söylemek, konuşmasını yapmak için Hoca sahneye çıktı. Biz sevinçten duygulanır, güzel şeyler söyler diye düşünürken; O, 23 yıllık ders halkasının pandemide

aksamasını işaret ederek "Bu Muharrem Balcı'ya vefagecesi değil veda gecesidir!" diye bağıınca salon buz kesmişti. Oldukça korkmuştuk. Hoca uzun ve harika bir konuşma yapmış, yer yer duygulandırmış, yer yer ür-kütmüş ve konuş-

masını tamamlamıştı. Sadece Hoca'ya değil, Hava Abla'ya da vefa eksik edilmemişti. Gecenin sonunda toplu bir resim de çekilmişti. Harem'den kalkacak otobüsümüze yetişmek üzere oradan ayrılacaktık. Hoca ile vedalaştık. Çevresi çok kalabalıktı, belki çok da düzgün bir vedalaşma olmamıştı ama Hoca'nın da üzüldüğünü gözlerinden anlıyorduk. Taşraya giden otobüsümüze bindik ve kafamızda bin bir düşünce ile yola koyulduk.

Velhasıl enteresan bir insandı Hoca. Bu hayatta bir zorlukla karşılaşıncı düşünülecek, o burada olsa ne yapardı diyerek güç bulunacak insanlardandı.

Tam bir vefa abidesiydi, kişiyeye değerli olduğunu hissettiriyordu. Yıllardır yolumuzun kesiştiği hiçbir hocamızdan bu şekilde bir vefa görmeyen bizleri ziyadesiyle şaşırtmıştı.

Hukuku sadece bir meslek sanarken, aslında bir haksızlıkla karşılaştığımızda içimizdeki öfkenin dahi hukuk ile anlam bulduğunu, uyuşturucu, sigara, teknoloji gibi bütün bağımlılıklarda hukuk dili olmadan mücadelenin hep eksik kalacağını, hukukun insanların sadece hakkını savunmak değil neyin hakları olduğunu bilmelerini sağlamak da olduğunu biz Hoca'dan öğrenmiş olduk.

Hukukun yaygınlaştırılmasının ne olduğunu biz Hoca'dan öğrendik.

Şu genç yaşımızda bahanelere sarılmamız gerektiğini, yorgunluğun bizim lügatimizde yeri olmaması gerektiğini yine biz Hoca'dan öğrendik.

Hala tanışmamış olan herkesin bir kez de olsa Hoca'yı görmesi gerektiğini, görmeye imkânı olmasa da biyografisini mutlaka okuması gerektiğini naçizane tavsiye ederek Hoca'ya Rabbimden hayırlı, uzun bir ömür niyaz ediyorum.